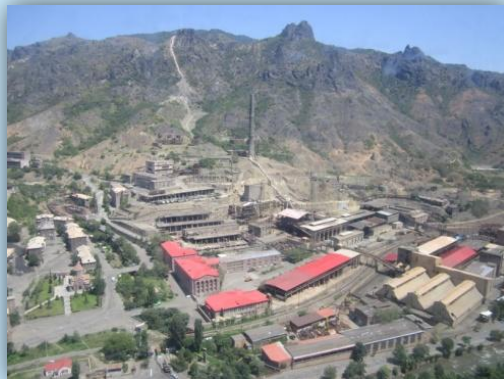

ASSISTANCE TO RAISING KNOWLEDGE ON INDUSTRIAL SAFETY AT UNIVERSITIES IN ARMENIA

Kristine Sahakyan

E-mail: eco-peace@rambler.ru

Tel: (+ 374 91) 52 93 27

Conference of parties to Industrial Accidents Convention

14-16 November 2012, Stockholm

PROJECT IMPLEMENTATION

➤ **Project funded by:**

Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety of Germany

➤ **Project coordination by:**

Federal Environmental Agency of Germany (UBA)

➤ **Project implementation by:**

“Eco Peace” scientific, ecological NGO

➤ **Project supporters:**

**Ministry of Nature Protection RA
Ministry of Emergency Situations RA
State Engineering University of Armenia (SEUA)
Yerevan State University of Architecture and Construction (YSUAC)**

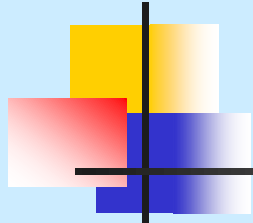

PROJECT GOAL

The project goal is to support increasing the level of industrial safety in Armenia and raising the level of public awareness in the sector with involvement of students of technical higher educational institutions, at the same time promoting improvement of the knowledge of the specialists (lecturers), students and industrial enterprises' staff and providing localization of the European experience in the sector and its application in the country.

MODEL UNIVERSITIES OF THE PROJECT

1. State Engineering University of Armenia

- Department of Chemical Technologies and Environmental Engineering
- Department of Mining and Metallurgy

2. Yerevan State University of Architecture and Construction

- Department of Geoecology and Biosafety

3. Crisis Management State Academy of MES RA

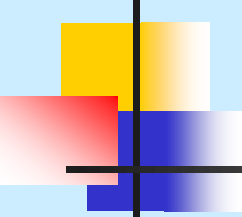
PROFESSIONS

- Engineer-ecologist
- Ecological Expert Examination,
- Environmental Protection and Efficient Use of Natural Resources
- Safety in emergency situations
- Crisis management

TRAINING OF TRAINERS

Course on “The methodology of Checklists for Investigation and Evaluation of the Condition of Industrial Plants”

TRAINING OF STUDENTS

The goal of the training course for students was introducing the students the production processes, their possible ecological risks, production safety issues and national and European experience in this sector.

➤ THEORETICAL PART

- Emergency expert
- Environmental expert
- Health expert
- PR expert

TRAINING OF STUDENTS

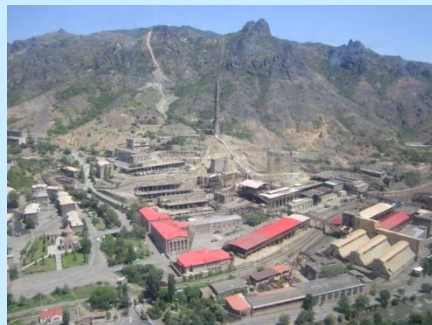
➤ PRACTICAL PART

❖ “Nairit Plant” CJSC, *Yerevan*

❖ Akhtala Mountain Enrich Combine, *Lori region*

❖ Alaverdi Copper Smelter, *Lori region*

❖ Lusakert Biogas Plant, *Kotayk region*

❖ Zangezur Copper and Molybdenum Combine,
Syunik region

արտակարգ իրավիճակների նախարարություն...

Ակադեմիայի ուսանողների ամառային գործնական արձակուրդը

ՀՀ ԱԻՆ ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի մի խումբ ուսանողների համար այս ամառային արձակուրդներն անցել են ակտիվ ուսումնական գործընթացի պայմաններում: Նրանցից մի քանիսը հունիս ամսվա վերջերից՝ իրենց ըննաշրջանի ավարտից անմիջապես հետո, մասնակցել են ուսուցողական դասընթացներին, որոնք կազմակերպվել էին «Էկո Փյա» ՀԿ կողմից:

Դասընթացներն անցկացվել են «Աջակցություն արտադրական անվտանգության վերաբերյալ գիտելիքների հարստացմանը բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում» ծրագրի շրջանակներում, որը ֆինանսավորվում է Գերմանիայի բնության, շրջակա միջավայրի պահպանության և միջուկային ռեակտորների անվտանգության ֆեդերատիվ նախարարության կողմից:

ԵՎԴԱ ուսանողներից բացի, դասընթացներին մասնակցել են նաև ուսանողներ Հայաստանի պետական ճարտարագիտական (ՀԴՃՀ) և Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական (ԵՃԱՊ) համալսարաններից: Խմբում եղել են 3 քու-

վիրված մասնագետներ, արտակարգ իրավիճակների մասնագետ, ՀՀ ԱԻՆ Փրկարար ծառայության Տեխնածին վթարների հակաքիմիական և հակաճառագայթային պաշտպանության բաժնի պետ Կ. Կարապետյանը, բնապահպանության մասնագետ, «Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի Շրջակա միջավայրի պահպանության բաժնի վարիչ Յ. Նիկողոսյանը, առողջապահության մասնագետ, ՀՀ Առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ հակահամաճարակային տեսչության Աշխատանքի հիգիենայի և ճառագայթային անվտանգության բաժնի պետ Ա. Հովհաննիսյանը, հասարակության հետ կապերի մասնագետ, Երևանի Օրիուս կենտրոնի համակարգող Ա. Այվազյանը:

ՀԴՃՀ և ԵՃԱՊ ՀԿ դասախոսներ, ովքեր մայիս ամսվա ընթացքում վերապատրաստվել էին Գերմանիայից ժամանած միջազգային փորձագետների կողմից, տեսական դասընթացների ընթացքում ուսանողներին ծանոթացրել են եվրոպական փորձի և այս ոլորտում ստուգիչ թերթիկների մեթոդոլոգիայի հետ: Ուսանողները մեծ ոգեւորվածությամբ են մասնակցել քուրս դասընթացներին, որոնց շրջանակներում ներկայացվող թեմաների շուրջ նրանց կողմից ծավալվել են

ԵՎԴԱ ուսանողները հնարավորություն ունեցան հուլիս և օգոստոս ամիսներին այցելելու 2 արտադրական ձեռնարկություն՝ Ալաշերդու պղնձամուլական գործարան (Լոռու մարզ) և Չանգեզուրի պղնձամուլիդենային կոմբինատ (Սյունիքի մարզ):

Այցի ընթացքում նրանց համապատասխան մասնագետների ուղեկցությամբ շրջել և տեղում ծանոթացել են տեխնոլոգիական գործընթացներին, սարքավորումներին, անվտանգության և ավտոմատացման համակարգերին, անհրաժեշտ փաստաթղթերին: Ուսանողները հնարավորություն են ունեցել նաև աշխատելու ստուգիչ թերթիկներով, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատելու արտադրական ձեռնարկությունների վթարախտանգավորության աստիճանը:

Ալաշերդու պղնձամուլական գործարան իրականացված այցը լուսաբանվել է նաև տեղի հեռուստաընկերություններից մեկով: «ԱՍԿյուն+3» հեռուստաալիքը փորձի ռեպորտաժ է ցուցադրել այցի մանրամասների վերաբերյալ, որը հասանելի է հետևյալ ինտերնետային հասցեով՝ www.youtube.com/watch?v=nXy5ozPcjj8&feature=plcp:

Չանգեզուրի պղնձամուլիդենային կոմբինատ ԵՎԴԱ ուսանողներն այցելել են ՀԴՃՀ և ԵՃԱՊ ուսանողների հետ համա-

այց դեպի գործարանի քիմիական լաբորատորիա և ռեկուլտիվացված պղնձարների տարածքներ: Գործարանի աշխատակիցների ուղեկցությամբ ուսանողները հնարավորություն են ունեցել այցելելու նաև Արծվանիկի գործող պղնձար, որը գտնվում էր կոմբինատից շուրջ 35 կմ հեռավորության վրա: Հարկ է նշել, որ Արծվանիկի պղնձարը դասվում է աշխարհի խոշորագույն պղնձարների շարքին:

Մինչ պղնձարին հասնելը պարբերաբար իրականացվել են կանգառներ պոլատարին առավել մոտ տեղամասերում: Գործարանի աշխատակիցների ուղեկցությամբ խումբը պղնձարին

Սանահինում, Վահանավանքում, Տաթևում՝ հիանալով իայրոց բնաշխարհի պատմամշակութային բարձրարժեք զանգեղությունները:

Սեպտեմբերի 26-ին Երևանի Օրիուս կենտրոնում անցկացվեց միջոցառում, որտեղ ԵՎԴԱ ուսանողները ներկայացրեցին արտադրական ձեռնարկություններ իրենց այցի մանրամասները, իրենց կողմից կատարված աշխատանքները, ստուգիչ թերթիկների կիրառման արդյունքներն ու իրականացած ողջ գործընթացից ստացած ընդհանուր տպավորությունները:

Ծրագրի մասնակիցներն իրենց շնորհակալությունն են հայտնում ծրագրի ղեկավար

➤ Checklist

Instrument for standardization of approaches during assessment of possible emergency situations and assessment of possible impact.

➤ International seminar

In March 2013 there will be the final workshop where the results will be discussed with representatives from other UNECE countries to serve as a pilot program within the UNECE Technical Assistance Program.

ANTICIPATED OUTCOMES

The project implementation will:

- ❖ Serve a basis for application of checklists during the practical courses of the corresponding department of the participating institutions, providing introducing of the process in Armenia and continuation of the process;
- ❖ Promote enriching the knowledge of the sector specialists teaching in the HEIs and the students in educational, environmental, population safety and awareness fields;
- ❖ Promote introducing the idea of application of checklists in industrial enterprises, as an integral part of safety provision.
- ❖ Expanding the scales and involving new industrial enterprises in the process;
- ❖ Successful implementation of the project will serve an example for other UNECE countries, in example the Ukraine, Moldova, Georgia, Azerbaijan and etc.

THANK YOU FOR ATTENTION!

